

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobkyně **J. B.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2003, č. j. 41 Cad 111/2003 - 12,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 41 Cad 111/2003 – 12 ze dne 18. 12. 2003 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) ve výroku uvedený rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým bylo zrušeno její rozhodnutí ze dne 4. 7. 2003 o odnětí plného invalidního důchodu žalobkyni a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení.

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti uplatnila důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Nesouhlasila se závěrem krajského soudu, že v případě odnětí plného invalidního důchodu dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) byla povinna z úřední povinnosti dle § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. rozhodnout bez nové žádosti o částečném invalidním důchodu, když v průběhu řízení mělo být zjištěno, že žalobkyně je částečně invalidní. Stěžovatelka namítá, že plný invalidní důchod a částečný invalidní důchod jsou podle zákona o důchodovém pojištění dva samostatné druhy dávek, přičemž řízení o přiznání každé z nich se zahajuje na základě písemné žádosti dle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. Ustanovení § 86 odst. 3 citovaného zákona (podle něhož orgán rozhodující o plném invalidním nebo částečném invalidním důchodu rozhodne bez nové žádosti i o částečném invalidním nebo plném invalidním důchodu, jestliže v průběhu řízení o přiznání důchodu

zjistí, že občan je částečně invalidní nebo plně invalidní) je ve vztahu k § 81 téhož zákona speciálním a vztahuje se pouze na řízení o přiznání důchodu, nikoliv na řízení o odnětí důchodu, které probíhalo v případě žalobkyně. Stěžovatelka považuje svůj postup, kdy odňala žalobkyni plný invalidní důchod, když přestala být plně invalidní, za zákonný, k přiznání částečného invalidního důchodu neměla důvod, neboť tomu musí předcházet nová žádost o zahájení řízení. Stěžovatelka považuje rozhodnutí krajského soudu z těchto důvodů za nezákonné a navrhuje je zrušit a vrátit k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí krajský soud shrnul průběh správního řízení, během kterého byla schopnost soustavné výdělečné činnosti hodnocena posudkovým lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v Kutné Hoře (dále jen „OSSZ“) se závěrem, že odpovídá 15 % a žalobkyně není nadále plně ani částečně invalidní. Na základě tohoto posouzení žalovaná odňala žalobkyni plný invalidní důchod dle § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně bránila žalobou u krajského soudu. V řízení o žalobě byl proveden důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště pro Středočeský kraj, která vyhodnotila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti odlišně, a to hodnotou 35 %, jednání ukončila výrokem, že žalobkyně ke dni vydání rozhodnutí žalované nebyla plně invalidní dle § 39 zákona o důchodovém pojištění, ale byla částečně invalidní dle § 44 odst. 1 téhož zákona. Soud na základě těchto skutečností konstatoval, že v řízení bylo spolehlivě zjištěno, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí splňovala podmínky pro přiznání částečného invalidního důchodu dle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Postup stěžovatelky, která napadeným rozhodnutím odňala žalobkyni plný invalidní důchod, aniž by současně (i bez nové žádosti) rozhodla o částečném invalidním důchodu, označil soud za nesprávný a v rozporu s ustanovením § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. Krajský soud žalované dále vytkl, že z rozhodnutí vyplývá, že stav žalobkyně neodpovídá plně ani částečné invaliditě, což je v rozporu se zjištěným skutkovým stavem. Z uvedených důvodů krajský soud rozhodnutí žalované zrušil pro nezákonnost dle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení, ve kterém ji zavázal znovu posoudit nárok žalobkyně na invalidní důchod a vycházet přitom ze závěru posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“).

Nejvyšší správní soud napadený rozsudek přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Neshledal, že by řízení před soudem bylo zmatečné nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a ani neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné nebo že by šlo o případ, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatelka se bránila výkladu ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., k němuž se přiklonil krajský soud ve svém rozhodnutí, dle kterého by byl orgán rozhodující o dávce důchodového pojištění povinen v řízení o odnětí plného invalidního důchodu rozhodnout z úřední povinnosti, t. j. bez žádosti pojištěnce, o částečném invalidním důchodu, pokud by v průběhu tohoto řízení zjistil, že občan je částečně invalidní.

Dle citovaného ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění platném ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, orgán rozhodující o plném invalidním důchodu nebo částečném invalidním důchodu rozhodne bez nové žádosti i o částečném invalidním důchodu nebo plném invalidním důchodu, jestliže v průběhu řízení o přiznání důchodu (§ 81 odst. 1) zjistí, že občan je částečně invalidní nebo plně invalidní. Pro správný výklad tohoto ustanovení je nutno odlišovat řízení o přiznání dávky důchodového pojištění, které upravuje § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., a řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění (§ 81 odst. 2 téhož zákona). Důvody pro změnu dávky nebo její výše obsahuje ustanovení § 56 zákona o důchodovém pojištění, dle odst. 1 písm. a) tohoto ustanovení se důchod odejme, zanikl-li na něho nárok.

V případě žalobkyně zanikl nárok na plný invalidní důchod, neboť nebyla shledána plně invalidní, stěžovatelka tedy postupovala v souladu se zákonem, pokud jí plný invalidní důchod dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odňala. Ze znění ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. vyplývá, že stěžovatelka by měla povinnost rozhodnout o částečném invalidním důchodu žalobkyně pouze v řízení o přiznání důchodu dle § 81 odst. 1 stejného zákona. V dané věci bylo vedeno řízení o odnětí plného invalidního důchodu dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, což je řízení o změně poskytování dávky, nikoliv o její přiznání. Povinnost stěžovatelky rozhodnout o částečném invalidním důchodu žalobkyně i bez její nové žádosti dle § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. se na ni v tomto řízení nevztahovala (*stejný právní názor vyslovil Nejvyšší správní soud již v minulosti, například v rozhodnutí sp. zn. 4 Ads 9/2004*).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že výklad krajského soudu odpovídá znění ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., platném do 31. 7. 1997. Dle této úpravy měl orgán rozhodující o plném invalidním důchodu nebo částečném invalidním důchodu rozhodnout bez nové žádosti i o částečném invalidním důchodu nebo plném invalidním důchodu, jestliže v průběhu řízení zjistí, že občan je částečně invalidní nebo plně invalidní. Dle tohoto znění se tedy jednalo o jakékoliv řízení o plném či částečném invalidním důchodu t. j. řízení o přiznání i změně dávky. Od 1. 1. 1998 byla zákonem č. 134/1997 Sb. za slova „v průběhu řízení“ vložena slova „o přiznání důchodu (§ 81 odst. 1)“, čímž byl zcela jednoznačně vyjádřen úmysl zákonodárce, aby se povinnost rozhodnout o jiném důchodu vztahovala pouze na řízení o přiznání důchodu zahájené dle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., nikoliv na řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky dle § 82 odst. 2 téhož zákona.

Z výše uvedeného vyplývá, že krajský soud posoudil v řízení o žalobě nesprávně právní otázku týkající se výkladu ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., což stěžovatelka důvodně namítla v kasační stížnosti (§ 103 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc v uvedeném rozsahu vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V tomto dalším řízení je Krajský soud v Praze vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu výše uvedeným (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí o věci rozhodne Krajský soud v Praze i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2, věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu